

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa A. Spółki Akcyjnej w restrukturyzacji z siedzibą w Z.
poprzednio X. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z.
przeciwko [...] Szpitalowi [...] w L.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 stycznia 2022 r.,

na skutek skarg kasacyjnych powoda i pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 26 maja 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania

2) odrzuca skargę kasacyjną pozwanego i zasądza od niego na rzecz powoda 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda – obecnie na podstawie danych znajdujących się w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem [...] – A. S.A. z siedzibą w Z. oraz skargą kasacyjną pozwanego [...] Szpitala [...] w L. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 maja 2020 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powód oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Skarżący przedstawił zagadnienie sprowadzające się do oceny, czy w przypadku zastrzeżenia kary umownej za niewykonanie w terminie umowy, które nie zawiera terminu końcowego naliczania tej kary i określenia jej kwoty maksymalnej, zastrzeżenie o karze jest ważne, gdyż w takiej sytuacji górną granicą

kary umownej jest z istoty wartość przedmiotu umowy. Problem ten starał się poprzeć przedstawionym wywodem prawnym, jednak argumentacja w nim zawarta nie przekonuje o możliwości odmiennej interpretacji tak sformułowanego problemu w obliczu aktualnego dorobku judykatury (zob. w szczególności wyrok SN z dnia 20 maja 2021 r., sygn. akt IV CSKP 58/21, OSNC 2021, nr 12, poz. 87 oraz powołane w jego uzasadnieniu orzecznictwo).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Skarżący, powołując się na oczywistą zasadność skargi podniósł, że oświadczenie o potrąceniu, będące jednostronną czynnością prawną, zostało dokonane przez księgową pozwanego niebędącą ani członkiem organu ani pełnomocnikiem pozwanego, zostało więc dokonane przez osobę bez jakiegokolwiek umocowania, co czyniło oświadczenie o potrąceniu od początku nieważnym. Skarżący jednak nie przedstawił takiej argumentacji, która miałaby przekonać, że doszło do rażącego naruszenia prawa, skutkującego oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym. Sąd Apelacyjny, oceniając skuteczność dokonanego potrącenia wierzytelności powoda z tytułu wynagrodzenia za wykonanie umowy z wzajemną wierzytelnością pozwanego z tytułu naliczonych kar umownych, wskazał, że niezależnie od kwestionowanego uprawnienia głównej księgowej pozwanego szpitala adresowanego do składania oświadczeń woli w imieniu pozwanego, doręczono notę księgową, podpisana przez upoważnionego do reprezentacji szpitala zastępcę dyrektora ds. ekonomicznych K. S., który w ramach pełnomocnictwa ogólnego został upoważniony m. in. do dokonywania w imieniu szpitala wszelkich rozliczeń finansowych pozwanego. To wskazana nota, a nie pismo przewodnie podpisane przez główną księgową, zawiera oświadczenie o potrąceniu (kompensacie) wzajemnych wierzytelności, w wyniku czego do zapłaty na rzecz powoda pozostała kwota wynagrodzenia (73.303,49 zł), następnie bezspornie wypłacona.

Odnosząc się z kolei do skargi kasacyjnej pozwanego należy zauważyć, że sformułowany przez niego wniosek kasacyjny „o uchylenie w części, tj. co do punktu I i III zaskarżonego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w [...] I Wydziału Cywilnego z dnia 16 lipca 2020 r., sygn. akt I ACa [...] i – na zasadzie art. 398¹⁶ KPC – i orzeczenie co do istoty sprawy.” nie spełnia wymagania, o którym mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., zgodnie z którym skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany (niezależnie od omyłki w nim zawartej co do oznaczenia orzeczenia). Jak trafnie zauważył powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną, powołując się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2016 r., sygn. akt I CSK 751/15 (nie publ.), takie sformułowanie wniosku nie zawiera oznaczenia zakresu żadanego uchylenia i zmiany, ponieważ nie spełnia tego wymagania domaganie się zmiany orzeczenia przez niesprecyzowane pojęcie „orzeczenie co do istoty sprawy”.

Wobec powyższego w zakresie skargi kasacyjnej powoda Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., natomiast rozstrzygnięcie o skardze kasacyjnej pozwanego zostało oparte na art. 398⁶ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., mając na względzie odmowę przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej powoda, wobec której nie złożono odpowiedzi, a także odrzucenie skargi kasacyjnej pozwanego, w stosunku do której powód złożył odpowiedź, wnosząc o jej odrzucenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego; te właśnie koszty zostały uwzględnione w niniejszym postępowaniu.